

Sygn. akt II CSK 161/21

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa B. H.

przeciwko J. K., K. K. i D. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 grudnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża B. H. kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]**
na rzecz adw. W. E. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych),
powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu
w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 4 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację B. H. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z 11 grudnia 2017 r. w sprawie przeciwko L. K. o zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł powód, wskazując na naruszenie art. 226 w zw. z art. 209 k.c. oraz art. 118 k.c.,

art. 5 k.c., art. 233 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c., art. 385 k.p.c., art. 278 w zw. z art. 217 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. oraz art. 380 w zw. z art. 162 w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c.

Postanowieniem z 17 grudnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) zawiesił postępowanie z uwagi na śmierć pozwanego, zaś postanowieniem z 7 grudnia 2020 r. podjął zawieszone postępowanie z udziałem J. K., K. K. i D. K. jako następców prawnych L. K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia

bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagań z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Podał, że oddalenie przez Sąd pierwszej instancji żądania powoda rozliczenia nakładów na nieruchomości, a następnie oddalenie apelacji w zakresie tego żądania przez Sąd Apelacyjny pozbawiło powoda merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie rozliczenia nakładów poniesionych na nieruchomość, która stanowiła przez ponad 40 lat jedyne centrum życiowe powoda i którą obejmował samoistnym posiadaniem, korzystając z niej jak właściciel.

W przypadku oddalenia apelacji, Sąd drugiej instancji zobligowany jest do szczegółowego i wyczerpującego wyjaśnienia, dlaczego odmówiono powodowi możliwości rozliczenia nakładów, wskazując także podstawę prawną i odnosząc

się do wszystkich zarzutów podniesionych przez powoda w apelacji. W ocenie skarżącego Sąd Apelacyjny nie zajął w sposób wyczerpujący stanowiska w tym zakresie, przez co jedynie stworzył pozory merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie rozliczenia nakładów.

5. Dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14; z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15; z 9 kwietnia 2018 r., I CSK 725/17; z 5 kwietnia 2019 r., IV CSK 412/18). Nie wystarcza przy tym oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, jeżeli nie spowodowało ono wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/05).

6. Skarżący nie przedstawił przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Nie świadczy o tym wskazanie przez powoda, że Sąd Apelacyjny nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych podniesionych przez niego w środku odwoławczym i nie odniósł się merytorycznie do kwestii możliwości rozliczenia nakładów skarżącego na nieruchomości. Przypomnieć należy, że według utrwalonego w judykaturze poglądu z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego

z 23 maja 2018 r., III CSK 4/18; wyrok Sądu Najwyższego z 4 września 2014 r., II CSK 478/13).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji nie daje podstaw do uznania, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się w stopniu dostatecznym do zarzutów zawartych w apelacji skarżącego. Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że podziela ocenę Sądu Okręgowego, że roszczenia powoda o zwrot nakładów na nieruchomości uległy przedawnieniu. Zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena zarzutów podniesionych w apelacji pozwala w pełni odtworzyć tok rozumowania Sądu Apelacyjnego i powody, dla których uznał to stanowisko za trafne. Skarżący nie zgadza się z takim rozumowaniem i przedstawia własną ocenę rozstrzygnięcia, skarga kasacyjna nie zawiera jednak - w ramach wniosku o przyjęcie do rozpoznania z uzasadnieniem - wskazania na konkretne przepisy prawa, które zdaniem skarżącego zostały naruszone, wyjaśnienia w jaki sposób oraz wykazania, że naruszenie takie miało charakter kwalifikowany, widoczny bez potrzeby głębszej analizy i prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a o kosztach postępowania kasacyjnego orzec zgodnie z art. 102 k.p.c.

O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda za pomoc prawną udzieloną w postępowaniu kasacyjnym orzeczono zgodnie z art. 29 § 1 ustawy z 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze w zw. z § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

ke